

Plusul adus de carisma vincentiană în Biserică

1. Cine sunt sfinții?

Cine își dorește cu adevărat să iubească Biserica găsește în fiecare zi un nou motiv să o îndrăgească și să se apropie de ea. Chiar și în aceste timpuri în care se manifestă tendința din ce în ce mai răspândită de a vedea doar păcatul și de a nu face distincție între păcat și păcătos, noi avem convingerea că rămân mereu și oameni drepecți, plini de har, care dau strălucire virtuților și Bisericii. Aceștia sunt sfinții, prietenii lui Dumnezeu, dar și prietenii noștri, cei care dau splendoare Bisericii și ne întâmpină în orice biserică în care intrăm.

Sincer, ce răspuns oferiți sau vă oferiți la întrebarea: „Cine sunt cu adevărat sfinții?” Să nu ne vină în minte doar un chip într-o icoană sau să-i percepem ca pe niște supereroi, imuni în fața ispitelor, a încercărilor și a descurajării. Ei sunt o provocare pentru noi! Sfinții sunt oameni obișnuiți cu vieți neobișnuite. Ei au gustat bucuria de a trăi în iubirea lui Dumnezeu, ba chiar de a muri din dragoste față de Domnul. Când privim la sfinți, înțelegem că omul, orice om, în interiorul său este bun. Chiar și cel care a făcut și (ne) face răul, are ceva bun în el, chiar și el poate deveni sfânt.

De fapt înțelegem că sfinții sunt cei care cu adevărat schimbă lumea. Nu atât inginerii sau oamenii de știință sau inventatorii schimbă lumea. Ei doar aduc o noutate care influențează viața noastră pe acest pământ. Dar cei care într-adevăr schimbă lumea, aducând-o și mai aproape de cum era la început, când creația era caracterizată de armonie și puritate, sunt sfinții. Ei văd această lume cu ochii lui Dumnezeu și refuză să creadă că ea este pierdută datorită păcatului.

2. Lumea sfântului Vincentiu de Paul

Așadar, sfinții transformă lumea, îndreptând-o spre puritatea inițială dorită de Dumnezeu. Și în fiecare epocă a istoriei îi găsim pe acești oameni care știu ce înseamnă paradisul. Noi astăzi ne-am adunat aici datorită unuia dintre aceștia.

Dar ca să înțelegem cum a schimbat sfântul Vincentiu lumea în care a trăit, trebuie mai întâi să vedem cum era această lume în care a trăit sfântul nostru. Pentru a-i aprecia corect opera, este important să cunoaștem, cel puțin în linii mari, ambientul și timpul în care și-a desfășurat existența și activitatea.

Arcul de timp în care se desfășoară viața sfântului Vincentiu de Paul (1581 – 1660), este o perioadă nespuns de agitată și de zbuciumată sub orice aspect: politic, social, economic și religios.

Victoria de la Lepanto (1571) făcuse să se nădăjduiască în regăsirea unității creștinilor în fața pericolului turcesc. O nouă putere europeană se născuse din unirea Spaniei cu domeniile Dinastiei Habsburgilor, conducători ai Sfântului Imperiu Romano-German, inaugurând astfel dominația ibericilor. Din acest motiv în repetate rânduri au izbucnit conflicte cu regii Franței, existând succese de o parte și de alta. Franța era implicată încontinuu în vechile războaie dinastice, războaiele de prestigiu, conjurațiile și revoltele; mai mult, toate acestea s-au întetăit la sfârșitul secolului al XVI-lea. Și lor li se adaugă și luptele religioase; amintesc *Noaptea sfântului Bartolomeu* din 23-24 august 1572, când la Paris și în alte localități din Franța, circa trei mii de protestanți au fost masacrați de catolici ca urmare a unor jocuri politice.

Regele Henric al IV-lea, supranumit „cel Mare”, a reușit să restabilească puțin pacea și ordinea religioasă prin Edictul de la Nantes (1598), dar apoi cade sub pumnalul unui fanatic. I-a urmat la tron fiul minor, Ludovic al XIII-lea, în timpul căruia își făcea apariția cardinalul Richelieu (+1642), marele strateg al absolutismului monarhic, ce și l-a ales ca succesor pe cardinalul Mazarin (+1661).

Situația incertă din Europa a dus la izbucnirea Războiului de 30 de ani (1618-1648), dintre principii protestanți din Imperiul Romano-German, pe de o parte, și principii catolici și împăratul

german, pe de altă parte, transformat apoi într-un război european general, la care Franța s-a alăturat în 1635.

În această situație, nivelul cultural al populației era învecinat cu analfabetismul. Începeau să circule cărțile, dar ele erau doar la îndemâna unui mic număr de persoane, atât din cauza costului, cât și datorită faptului că majoritatea nu știa nici să citească, nici să scrie. În anumite părți ale Franței situația era deprimantă; ignoranța pricinuisese daune enorme în sânul populației, ceea ce făcuse ca mulți să treacă de la credință la erezie și invers, *împinși mai mult de împușcăturile arcebuzeleor decât de predici*, scrie un contemporan. Altă dată au fost îmboldiți de foamete. Chiar și în Biserică (deși suntem în perioada Reformei catolice), găsim nepotismul și abuzurile, mai ales în rândul clerului înalt. De exemplu, apelurile și normele emise de sfântul Francisc de Sales (+1622, episcop în) ne fac cunoscute ignoranța și moravurile clerului.

Pe scurt, timpul sfântului Vincențiu este un timp marcat de puternice contraste: mare bogăție și extremă sărăcie, sublimă fidelitate și trădare cinică, mare cultură și analfabetism răspândit.

3. Sfântul Vincențiu, profet al lui Dumnezeu

O spun de acum: caracterul deosebit al sfântului Vincențiu se datorează faptului că el a fost fondatorul formelor moderne de caritate și de asemenea a fost un mare educator al preoților și laicilor în acest sens social-caritativ. Și vă rog să remarcați că primul „document oficial”, prima enciclopedie socială, a fost scrisă de Papa Leon al XIII-lea în 1891, adică două sute treizeci de ani după moartea sfântului Vincențiu.

Privindu-l din acest punct de vedere, putem spune că sfântul Vincențiu a fost pentru lumea sa un profet. Cine este profetul? Este cel ales, chemat și trimis de Dumnezeu. Profetul vorbește în numele lui Dumnezeu și devine instrument în desfășurarea planului divin. Profetul se simte nevoit să îndeplinească această misiune dificilă, deși este neînțeles, uneori respins și adesea se confruntă cu dificultăți.

Profetul este o persoană dedicată și problemei sociale, căci el a descoperit voința lui Dumnezeu și dorește să îndeplinească voința lui Dumnezeu. Prin urmare, el denunță răul societății, proclamă judecata lui Dumnezeu și se străduiește să-i ducă pe oameni să răspundă cuvântului divin prin schimbarea vieții lor.

Citind scrierile profeților, în special Amos, Isaia și Ieremia, vedem că ei nu vorbeau despre Dumnezeu în concepte abstracte sau impersonale, ci mai degrabă prin viața lor. Și astăzi trebuie să ne amintim că cele mai rodnice răspunsuri din Biserică sunt cele inspirate de caritate și marcate de o sfințenie a vieții. În această lumină, înțelegem mai bine importanța sfântului Vincențiu de Paul și a sfintei Luiza de Marillac pentru Biserică.

4. Sfântul Vincențiu, un om înaintea timpului său

În continuare vă propun să vedem cum sfântul Vincențiu de Paul, prin viața și învățătura lui, a aplicat cu patru secole înainte ceea ce a fost declarat oficial în ultimii o sută de ani de către Magisteriul Bisericii și recunoscut azi ca normalitate de către mentalitatea lumii noastre post-moderne.

*** sfântul Vincențiu și demnitatea persoanei**

Spiritualitatea sfântului Vincențiu de Paul, modul său concret de urmare a lui Cristos, își are rădăcinile în întâlnirea sa cu Cristos în lumea celor săraci. Datorită acestei experiențe, a recunoscut două principii-cheie trăirea mesajului Evangheliei: (a) a-i sluji pe săraci înseamnă de fapt a merge la Dumnezeu; (b) a-i sluji pe săraci înseamnă a construi în numele lor împărăția lui Dumnezeu și dreptatea Lui.

(a) a-i sluji pe săraci înseamnă de fapt a merge la Dumnezeu;

Demnitatea persoanei umane este unul dintre principiile fundamentale ale doctrinei sociale a Bisericii. Acest principiu se bazează pe faptul că persoana umană este creată după chipul lui Dumnezeu (*Gen 1,27*). Ne amintim strigătul lui Ioan Paul al II-lea: „Respectați ființa umană care este imaginea lui Dumnezeu! Evanghelizați astfel încât aceasta să devină o realitate, astfel încât Domnul să transforme inimile și să umanizeze sistemele politice și economice” (sfântul papă Ioan Paul al II-lea, *Discurs inaugural la Conferința de la Puebla*, 28 ianuarie 1979). Cu mai mult de trei secole, sfântul Vincențiu a spus misionarilor: „Nu este suficient să-l iubesc pe Dumnezeu, dacă vecinul meu nu îl iubește”.

În afară de *Cartea Genezei*, doctrina socială a Bisericii face referire și la capitolul al XX-lea din *Evanghelia după sfântul Matei*, care precizează o altă bază pentru demnitatea persoanei umane. Papa Ioan Paul al II-lea a spus: „Cuvintele lui Cristos «tot ce ați făcut unuia dintre frații mei cei mai mici, mie mi-ați făcut» (*Mt 25,40*) nu au intenționat să rămână o dorință pioasă, ci au fost menite să devină concrete. Mai mult ca oricând, astăzi Biserica știe că mesajul său social va fi credibil prin mărturia faptelor decât prin coerența și logica sa internă” (*Centesimus annus*, nr. 57).

Pentru Sfântul Vincențiu, acest verset evanghelic, împreună cu misterul Întropării, constituie temelia pentru urmarea lui Cristos. În numeroase pasaje găsim aceeași idee ca cea cuprinsă în următorul mesaj adresate Fiicelor Carității: „Slujitorii celor săraci sunt aceiași cu cei care își spun slujitorii lui Cristos, de vreme ce El consideră faptele făcute acestora ca fiind făcute pentru El, pentru că ei sunt membrele Lui. În slujirea celor săraci, îl slujim pe Cristos. Cât de adevărat, Surorilor! Îl slujiți pe Cristos în persoana săracului.” Așadar, pentru sfântul Vincențiu de Paul, experiența lui Dumnezeu este mediată de întâlnirile cu cei săraci. Papa Benedict al XVI-lea exprimă același principiu în scrisoarea enciclică *Deus caritas est*: „Iubirea lui Dumnezeu și iubirea aproapelui devin una, deoarece în cel mai mic îl întâlnim pe Isus însuși, iar în Isus îl întâlnim pe Dumnezeu” (nr. 15).

(b) a-i sluji pe săraci înseamnă a construi în numele lor împărăția lui Dumnezeu și dreptatea Lui;

Sfântul Vincențiu a afirmat că trebuie să slujim tuturor și să slujim întregii persoane. Separarea dintre nevoile spirituale și cele trupești pare să fi creat probleme la începutul secolului al XVII-lea. Într-o conferință cu privire la obiectivele Congregației Misiunii, sfântul Vincențiu a spus misionarilor: „Dacă există printre noi vreunul care crede că este în misiune pentru a predica oamenilor săraci, dar nu și pentru înlăturarea sau atenuarea suferințelor acestora, să aibă grijă doar de îngrijirea spirituală, dar nu și de cea trupească, le răspund că trebuie să îi ajutăm în orice fel, noi sau alții, dacă dorim să auzim acele cuvinte plăcute ale Judecătorului divin: «Veniți, binecuvântații Tatălui meu, moșteniți împărăția care a fost pregătită pentru voi, căci am fost flămând și mi-ați dat să măncăm, am fost gol și m-ați îmbrăcat, am fost bolnav și m-ați vizitat». Făcând asta înseamnă să predici Evanghelia prin cuvinte și prin fapte, și aceasta este cea mai bună cale; este și ceea ce a făcut Domnul nostru și ce ar trebui să facă cei care îl reprezintă pe pământ”.

Patru secole mai târziu, *Compendiul de doctrină socială a Bisericii* va vorbi despre mântuirea integrală, despre mântuirea întregii persoane, ceva care pentru dumneavoastră, fiii și fiicele lui Vincențiu de Paul, nu reprezintă o noutate.

*** sfântul Vincențiu și demnitatea femeii**

În timpul sfântului Vincențiu, femeile erau văzute ca cetățeni de mâna a doua și aceasta afecta statutul lor social, precum și poziția lor în cadrul Bisericii. Ele erau subordonate bărbaților și nu aveau drepturi legale ca indivizi. Vincențiu de Paul a depășit barierele timpului său și s-a separat de acest mod de gândire restrictiv în care femeile erau nevoite să trăiască. El a înțeles că femeile erau indispensabile pentru depășirea situației de mizerie în care trăiau săracii. Astfel a deschis noi căi, dar a înțeles și consecințele acestui fapt, pe măsură ce a pus femeile în mijlocul vieții sociale și religioase.

Să vedem un exemplu al gândirii sale: „Poate părea că administrarea operelor este o lucrare pentru bărbați și nu pentru femei. La aceasta răspund că Dumnezeu folosește pe oricine dorește.” Mai departe, citim: „În ceea ce privește faptul că nu este o lucrare pentru femei, doamnelor, puteți fi sigure că Dumnezeu a folosit femei pentru a face unele dintre cele mai mari lucruri făcute vreodată în această lume. Unde erau bărbații când acționa Judita, sau Estera, sau Fecioara din Orleans [sf. Ioana d'Arc] în această împărăție, sau când sfânta Genoveva oferea mâncare Parisului în timpul unei foamete?”

Să luăm un alt exemplu în care sfântul Vincențiu a depășit normele timpului său. Folosind limbajul de astăzi, am spune că el a fost contra-cultural. Acest exemplu îl găsim în regula pentru Confraternitatea femeilor din Châtillon-les-Dombes, care a fost prezentată membrilor la sfârșitul anului 1617. Acesta a fost documentul care a stabilit în mod oficial Confraternitatea și a fost scris acum 400 de ani. În regula menționată, Vincențiu a declarat: „Pentru că există motive să sperăm că vor exista donații pentru ajutorarea confraternității și că nu este adecvat ca femeile să se descurce singure, Slujitoarele Săracilor vor alege ca administrator un preot evlavios și devotat sau un locuitor al orașului care este virtuos”. Dar sfântul Vincențiu realizează că norma culturală a timpului său nu era validă. În 1630 îi scrie sfintei Luiza de Marillac: „Experiența a arătat că este absolut necesar pentru femei să nu depindă de bărbați în anumite situații, mai ales când e vorba de bani”.

Ce ne învață sfântul Vincențiu aici? Două lucruri: mai întâi, el urmează pur și simplu exemplul lui Isus care a tratat femeile cu deschidere, respect, acceptare și sensibilitate și, în al doilea rând, atunci când avem de-a face cu ceva ce va fi benefic pentru cei săraci, nu ar trebui să ezităm să acționăm într-o manieră contra-culturală dacă este necesar.

*** sfântul Vincențiu și dreptatea**

O altă trăsătură caracteristică spiritului pe care ni l-a transmis sfântul Vincențiu este că, pe lângă faptul că îi vedem pe cei săraci ca persoane care au propriile lor demnități și drepturi, le datorăm și dreptate, nu doar milă și compasiune.

În *Dreptatea în lume*, document redactat în urma Sinodului Episcopilor din 1971, citim: „În Vechiul Testament, Dumnezeu se dezvăluie ca eliberator al celor asupriți și apărător al săracilor, cerând oamenilor atât credința în el, cât și dreptate față de vecinii lor. Numai instaurând dreptatea, Dumnezeu este recunoscut cu adevărat ca eliberator al celor asupriți” (nr. 30).

Pentru sfântul Vincențiu de Paul, săracii au fost întotdeauna și mai presus de toate persoane care trăiesc într-o situație de mizerie, exploatare, marginalizare și nedreptate. Când a înființat Confraternitățile, Congregația Misiunii și Fiicele Carității, a făcut acest lucru pentru a-i conștientiza pe preoți și laici de faptul că ei îl iubesc pe Dumnezeu sau îl trădează pe Dumnezeu tocmai în persoanele care sunt sărace.

Să ne întoarcem la documentul sinodal: „Dreptatea și dragostea creștină a vecinului nu pot fi separate. Pentru că dragostea implică o cerere absolută de dreptate, adică o recunoaștere a demnității și a drepturilor vecinului” (*Dreptatea în lume*, nr. 33).

Și iată cum descrie sfântul Vincențiu relația dintre caritate și dreptate: „Dreptatea poate fi însoțită de milă. Nu există niciun act de caritate care să nu fie însoțit de dreptate. Obligațiile dreptății au prioritate față de cele ale carității”. Adresându-se unui binefăcător, scrie: „Domnule, Dumnezeu oferă harul de a ne înmuia inimile față de creaturile nenorocite și de a ne da seama că, ajutându-le, facem un act de dreptate și nu de milă!”

Așadar, pentru sfântul Vincențiu de Paul, deschiderea spre săraci și promovarea lor integrală depindea în primul rând de respectarea dreptății. Dreptatea și caritatea sunt în armonie una cu cealaltă și reciproc complementare. Caritatea nu dorește în niciun fel să acopere și să ascundă obligațiile dreptății, ci dorește să facă foarte clar faptul că avem obligația de a-i asista pe cei care au nevoie. Caritatea nu anulează cerințele dreptății, ci le face obligatorii. Dreptatea izvorăște din iubire și se îndreaptă spre iubire. Este un răspuns la un drept pe care cei săraci îl posedă.

Închei menționând sensul de dreptate al sfântului Vincențiu, care l-a determinat să protejeze bunăstarea celor angajați de Congregație, o practică necunoscută pe atunci. Cu trei secole înainte de intrarea în vigoare a securității sociale, Vincențiu scrie unuia dintre superiorii Congregației: „E o bună idee dacă poți plăti salariul slujitorului pentru cele patru luni în care a fost bolnav, precum și cheltuielile medicului și medicamentele sale, deoarece el este un om sărac și un slujitor bun”. Sfântul Vincențiu a spus același lucru cu privire la câțiva muncitori care au suferit un accident într-o altă casă a Congregației.

*** sfântul Vincențiu și gestionarea bunurilor materiale**

Cu două secole înainte de asistența publică și trei secole înainte de asigurarea socială, sfântul Vincențiu a pus în aplicare o serie de opere și servicii pentru săraci... servicii total gratuite. Prin urmare, sfântul Vincențiu trebuia să găsească resurse pentru a continua aceste opere și servicii. Pentru aceasta, a reușit să-i convingă pe cei puternici, pe cei care dețineau poziții politice, economice și sociale, de obligația lor morală de a-i proteja pe membrii mai vulnerabili ai societății.

În confruntarea cu puterile politice, sfântul Vincențiu nu era unul care se opunea sistemului și nici executor servil, ci mai degrabă putem spune că respecta îndemnul lui Isus, oferind Cezarului ceea ce este al Cezarului, dar fiind și mai credincios față de săraci și implicit față de Dumnezeu.

Necesitatea resurselor materiale l-a determinat pe sfântul Vincențiu să se adreseze instanței pentru a-și apăra dreptul la anumite proprietăți. Dar cele materiale, deși necesare pentru îngrijirea săracilor, nu erau prioritare față de bunurile spirituale. El a declarat: „Mergem în instanță cât mai puțin posibil și, atunci când suntem obligați să mergem, este doar după ce am căutat sfaturi atât în interiorul, cât și în afara [Comunității]. Preferăm să renunțăm la ceea ce ne aparține mai degrabă decât să ne scandalizăm vecinul”.

Astăzi, când vorbim despre destinul universal al bunurilor materiale, realizăm că sfântul Vincențiu a văzut aceste bunuri ca aparținând săracilor și că aparțin săracilor tocmai pentru că aparțin lui Dumnezeu. Să-l ascultăm în timp ce vorbește cu fiicele care au administrat aceste bunuri: „Suntem obligați să gestionăm bine aceste bunuri și să le folosim conștiincios, nu numai pentru că aparțin săracilor care au mare nevoie de ele, ci și pentru că sunt proprietatea Domnului nostru Isus Cristos”.

În viziunea sfântului Vincențiu, administrarea bunurilor materiale primește o dimensiune mistică. El nu numai că l-a găsit pe Dumnezeu în săraci, ci și în administrarea bunurilor, în inventivitatea și creativitatea necesare pentru a ajuta un număr atât de mare de oameni săraci: copii abandonati, orfani, infirmi, țărani care trăiesc în mizerie, refugiați etc. Administratorii care își îndeplinesc misiunea și au fost purificați prin detașarea de cele materiale și prin spiritul vincentian, devin o imagine a lui Dumnezeu, care nu doar creează, dar și susține.

Există o frază în enciclica *Sollicitudo rei socialis* (*Grija pentru problemele sociale*, scrisoare enciclică din 1987 a papei Ioan Paul al II-lea) și nu sunt sigur dacă suntem familiarizați cu aceste cuvinte și nici nu pot să vă prezic unde ar putea să ducă la îndeplinire aceste cuvinte: „În fața unor nevoi urgente, nu trebuie să fie preferate podoabele inutile pentru biserici și obiectele de cult prețioase; dimpotrivă, ar putea să fie obligatorie înstrăinarea unor astfel de bunuri pentru a da hrană și băutură, îmbrăcăminte și locuință celor nevoiași” (nr. 31).

Ați citit aceste cuvinte înainte? V-ați oprit și ați reflectat asupra acestor cuvinte? Ne-am gândit la implicarea acestor cuvinte? Dacă astfel de cuvinte sunt nemaiauzite pentru majoritatea oamenilor, atunci pentru fiii și fiicele sfântului Vincențiu de Paul ar trebui să sune destul de normal, de vreme ce acum patru secole, în timpul unei conferințe despre sărăcie, Vincențiu a spus misionarilor: „Dar pentru Congregația Misiunii – săraca Congregație – nimic special nu ar trebui să fie permis nici în alimente, nici în îmbrăcăminte! Fac excepție, ca întotdeauna, cei bolnavi. Oh, săracii pacienți! Pentru ei ar trebui vândute chiar și potirele Bisericii. Dumnezeu mi-a dat un atașament deosebit în această privință și îl rog să dea acest spirit și Congregației”.

* sfântul Vincențiu și promovarea umană

În *Compendiul de doctrină socială a Bisericii* citim: „Săracii nu trebuie priviți ca o problemă, ci ca oameni care pot deveni protagoniști ai unui viitor nou și mai uman pentru toți” (nr. 449).

Convingerea sfântului Vincențiu este că săracii sunt capabili să devină responsabili ai propriei lor promovări. În experiența sfântului fondator vedem o dimensiune dublă: un răspuns imediat în care el oferă hrană, îngrijire și adăpost și apoi acțiune în ceea ce privește structurile, acțiunea politică, deoarece dacă trebuie să lupte împotriva sărăciei pentru a o diminua, atunci în același timp trebuie să lupte împotriva cauzelor sărăciei pentru a le elimina.

Dumneavoastră, membri ai familiei vincentiene, trebuie să credeți în oameni. Este o chestiune de viață și de moarte, deoarece este în joc viitorul poporului cu care lucrați. Mă refer la săracii care v-au fost încredințați, dar și la colaboratorii voștri, pentru care ar fi dificil să ia această atitudine dacă nu o văd prezentă în voi înșivă, care sunteți fiii și fiicele lui Vincențiu de Paul.

Dar pentru a crede în oameni, trebuie să avem o viziune a credinței. Citim la articolul 10 din Constituția Fiicelor Carității: „Fiicele îl găsesc pe Cristos și îl contemplă în inima și viața celor săraci, unde harul Său lucrează ca să-i sfințească și să-i salveze. Preocuparea principală a fiicelor este să-l facă pe Dumnezeu cunoscut săracilor, să proclame Evanghelia și să facă prezentă Împărăția. Prin credință îl văd pe Cristos în cei săraci și îi văd pe cei săraci în Cristos”.

Din modesta mea experiență, sporită și de participările la câteva ședințe SVP în cadrul parohiei, vă invit să vă puneți o întrebare pe care mi-am adresat-o de câteva ori mai ales în situații în care m-am simțit neajutorat și în care cruda realitate pare copleșitoare: *Sunt convins, sunt cu adevărat convins și cred că harul lui Dumnezeu continuă să acționeze în acele persoane ostenite, continuă Dumnezeu să le salveze și să le sfințească?* Trebuie să ne dăm seama că prima și cea mai importantă resursă pe care o are omul este el însuși și abilitățile lui (chiar dacă acele abilități sunt inactive).

Cu această viziune a persoanei umane este imposibil să intrăm în stereotipuri și etichetarea altor oameni. Expresii cum ar fi: *toți oamenii sunt la fel... este imposibil să faci ceva... nu vor să se schimbe...* nu ar trebui să găsească un loc în inima copiilor lui Vincențiu de Paul. Se poate întâmpla ca, cu o astfel de atitudine, să anihilăm capacitatea de a acționa în timp ce proiectăm eșecul intervenției noastre și să influențăm astfel destinul acelor persoane pe care Domnul ni le-a încredințat.

Referitor la credința în oameni, nu putem să credem că avem o înțelegere perfectă a problemelor unei alte persoane și, prin urmare, o soluție clară la acea problemă. Dar este o idee greșită, deoarece nu putem să ne punem în situația acelei persoane. Persoana care ne abordează nu este interesată să întâlnească pe cineva care vrea să o schimbe, ci mai degrabă vrea să știe că cineva o va susține și o va însoți atunci când decide să se schimbe. A ajuta o altă persoană înseamnă să conștientizezi realitatea și pașii necesari pentru depășirea situației. Acesta este un proces lent și începe cu respectarea capacității celeilalte persoane de a-și organiza viața. Prin urmare, aici nu ne confruntăm cu rezolvarea problemelor, ci mai degrabă cu un proces de însoțire.

Să revenim la sfântul Vincențiu. Dumnezavoastră sunteți fiii și fiicele unui tată care a fost un pionier, un deschizător de drumuri în organizarea carității și a făcut aceasta pentru un scop foarte clar: evitarea repetării eforturilor și furnizarea de servicii mai bune acelor persoane care sufereau. Să nu uităm ceea ce s-a întâmplat la Châtillon în 1617, eveniment care a dat naștere primei sale opere. Vincențiu a intervenit în problemele specifice unui grup de oameni și a făcut aceasta în timp ce se afla în mijlocul situației care a produs problema. În consecință, el s-a angajat și pentru a elimina cauza. În domeniul asistenței sociale aceasta se numește *dezvoltarea comunității*.

Menționez două asemenea directive: „Toți aceia care au fost găsiți cerșind pe străzi și la biserică în timpul săptămânii sau despre care Doamnele au făcut plângeri justificate, nu vor primi nimic în următoarea duminică... Deoarece adunarea nu vrea să încurajeze lenea în rândul săracilor sau a familiilor lor, să li se dea doar ceea ce era necesar pentru a suplimenta modestele lor salarii”.

Vincentiu a preferat întotdeauna o formă de asistență parțială. El a căutat mijloace prin care să le permită celor săraci să devină conștienți de situația lor, de drepturile lor, de posibilitățile lor. Doar astfel le-ar permite să devină protagoniștii dezvoltării lor integrale. În 1651, el scrie superiorului de la Sedan: „Intenția inițială a Doamnelor era să ajute numai pe aceia care nu pot să muncească și nici să-și câștige existența și ar fi în pericol să moară de foame dacă cineva nu îi ajută. De fapt, de îndată ce cineva este suficient de puternic pentru a lucra, i se cumpără unelte și nu i se mai oferă nimic. În consecință, pomana nu este pentru aceia care pot lucra pe fortificații sau pentru a face altceva, ci pentru grav bolnavi, orfani sau vârstnici”.

5. Încheiere

Toți creștinii au tezaurul credinței. Dar dumneavoastră, membri ai Familiei vincentiene, mai aveți un alt mare tezaur, carisma vincentiană, pe care – parafrazându-l pe sfântul Paul – o păstrați în vase de lut (cf. 2Cor 4,7). Întrebați-vă fiecare și în grupuri: *În viața de fiecare zi sunt profet? Ce proclam? Cui și în ce realități dau mărturie?* Și apoi confrunțați răspunsurile voastre cu viața profetică a sfântului Fondator și cu viața multor alți profeți pe care cu siguranță familia vincentiană îi are.

Să ne amintim că profeții sunt cei care au curajul să-și ridice ochii și să se holbeze în ochii lui Dumnezeu, să se întâlnească cu El față în față, ca și Moise, dar care își înlătură și sandalele în fața tufișului ars, adică părăsesc certitudinea și siguranța lor și caută un alt punct de referință. Ca și olarul din *Cartea profetului Ieremia*, ei sunt dispuși să renunțe la ceea ce nu este de folos. Ei se întâlnesc cu Domnul și nu mor, deoarece profeții pot să-L vadă pe Dumnezeu (uneori într-o manieră intimă). Când aud chemarea, ei se tem și vor să fugă ca Moise, Isaia, Ieremia și Iona. Dar în cele din urmă chemarea lui Dumnezeu îi seduce! *Iată-mă, trimite-mă pe mine!* Și atunci, prin fidelitatea față de carismă și adaptând caritatea la situațiile și nevoile timpului, profeții vincentieni sunt chemați să reproducă îndrăzneala, creativitatea și sfințenia Fondatorilor.

Dumneavoastră nu trebuie să uitați că inima vă este inflamată de certitudinea că creativitatea lui Dumnezeu nu poate fi ținută captivă. Este necesar, prin urmare, să fim mereu atenți, să rămânem treji și să privim realitatea cu ochi noi pentru că în orice moment s-ar putea întâmpla ceva neașteptat și surprinzător. Dragostea lui Cristos ne constrânge să cultivăm această speranță. Speranța în Împărăție nu este verificată prin pasivitate, ci prin anticiparea acestei Împărății cu pași indiferent de cât de mici, dar care conduc la un viitor al plinătății.

Sora Suzanne Guillemin, Superioară Generală a Fiicelor Carității în perioada 1962-1968, adică până când Domnul a chemat-o, spunea că *nu există nimic mai actual în lumea de astăzi decât spiritul sfântului Vincentiu. De fiecare dată când era propusă o idee ce părea inovatoare, spuneam cu un profund sentiment de satisfacție filială: „Sfântul Vincentiu deja ne-a învățat asta!” Desigur, nu cu aceleași cuvinte, ci folosind cuvintele și limba epocii al cărei fiu a fost. Doctrina sa a avut o asemenea puritate, claritate și autenticitate încât nu a negat și nu s-a opus niciodată învățăturii Bisericii... Să ne bucurăm de a fi copiii unui astfel de tată.*